

Matura
na 100%

Dzuma
Albert Camus

Zbiór najważniejszych informacji

1. Autor

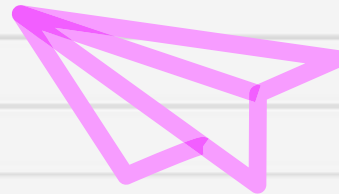
Albert Camus

2. Czas akcji

Akcja powieści rozgrywa się w latach **40. XX wieku**.

3. Miejsce akcji

Miejszem akcji jest portowe miasto Oran w Algierii – zamknięta przestrzeń, która staje się areną walki z epidemią dżumy. Miasto przedstawione jest jako zwyczajne, monotonne i odcięte od świata.

4. Główni bohaterowie

Dr Bernard Rieux

Lekarz i kronikarz powieści, który stoi na pierwszej linii frontu walki z epidemią. Wyróżnia się pragmatyzmem, humanizmem i niewzruszoną determinacją. Reprezentuje postawę racjonalną i etyczną, skupioną na działaniach na rzecz dobra wspólnego.

Jean Tarrou

Przyjaciel Rieux, przybyły z zewnątrz intelektualista i idealista. Dokumentuje wydarzenia w mieście w swoim dzienniku. Jego refleksje nadają powieści filozoficzny wymiar, a podejmowana przez niego walka z dżumą jest wyrazem solidarności z innymi.

Raymond Rambert

Dziennikarz, który początkowo chce uciec z miasta, pragnąc wrócić do ukochanej kobiety. Z czasem zmienia postawę i przyłącza się do pracy na rzecz zwalczania zarazy, ukazując, jak kryzysowy moment potrafi wyzwolić w człowieku altruizm.

Joseph Grand

Urzędnik żyjący prostym, pozbawionym ambicji życiem. Jego aspiracje związane są z próbą napisania doskonałej książki. Symbolizuje przeciętność i wytrwałość, a także tęsknotę za samorealizacją, mimo nieustannych trudności.

Cottard

Nieokiełznana postać, która czerpie korzyści z chaosu wywołanego epidemią. Jego działania są moralnie dwuznaczne, ponieważ wycierpiał wiele w przeszłości, a obecna sytuacja pozwala mu unikać konsekwencji dawnych czynów. Symbolizuje ludzką ambiwalencję i egoizm.

Ojciec Paneloux

Jezuita, który początkowo głosi surowe kazania o dżumie jako karze boskiej. Z czasem jednak jego podejście ewoluuje – zaczyna dostrzegać bezsensowne cierpienie niewinnych, co prowadzi go do kryzysu wiary i refleksji nad istnieniem Boga w obliczu zła.

5. Streszczenie

Akcja „Dżumy” Alberta Camusa toczy się w latach 40. XX wieku w algierskim mieście Oran. Miasto, znane ze swojej rutyny i materialistycznego trybu życia, przeżywa szok, gdy na ulicach zaczynają pojawiać się martwe szczury. Choć początkowo mieszkańcy ignorują ten niepokojący znak, sytuacja staje się coraz poważniejsza, gdy nagle zaczynają umierać ludzie. Doktor Bernard Rieux, miejscowy lekarz, jako jeden z pierwszych zdaje sobie sprawę, że miasto stanęło w obliczu epidemii dżumy. Władze próbują bagatelizować zagrożenie, ale liczba chorych i zmarłych szybko rośnie, co zmusza urzędników do **zamknięcia miasta** i odseparowania go od reszty świata.

W miarę jak epidemia się rozwija, życie w Oranie zostaje wywrócone do góry nogami. Dr Rieux staje się centralną postacią walki z zarazą, pełniąc swój obowiązek z wielką determinacją, ale i świadomością, jak niewielki wpływ ma na przebieg wydarzeń. Wspiera go Jean Tarrou, nowo przybyły do miasta intelektualista i obserwator, który prowadzi dziennik dokumentujący codzienne zmagania ludzi z zarazą. Tarrou angażuje się w tworzenie ochotniczych oddziałów sanitarnych, które mają pomagać ofiarom epidemii oraz ich rodzinom. Jego działania, podobnie jak Rieux, odzwierciedlają przekonanie o konieczności okazywania solidarności międzyludzkiej w obliczu **wspólnego zagrożenia**.

Wśród objętych izolacją mieszkańców znajdują się także Raymond Rambert, dziennikarz z Paryża, oraz Joseph Grand, skromny urzędnik. Początkowo Rambert stara się uciec z zamkniętego miasta, pragnąc wrócić do swojej ukochanej. Po wielu rozmowach z Rieux i **konfrontacji z cierpieniem** mieszkańców zmienia zdanie. Dołącza do grup walczących z epidemią, odkrywając, że działanie dla dobra innych jest głębokim aktem sensu w czasach absurdu.

Z kolei Grand, poczciwy, ale niepozorny mężczyzna, pomaga w pracach administracyjnych, jednocześnie próbując napisać idealne zdanie otwierające książkę – symbol jego dążenia do sensu w życiu mimo codziennych porażek.

Na skrajnie innym biegunie znajduje się postać Cottarda, człowieka prześladowanego przez problemy osobiste i prawne. Epidemia daje mu, paradoksalnie, poczucie bezpieczeństwa – chaos wywołany zarazą sprawia, że jego dawne przewinienia pozostają niezauważone. Cottard zaczyna korzystać na sytuacji, zajmując się podejrzanymi interesami, co podkreśla moralną ambiwalencję jego postawy.

W miarę trwania epidemii bohaterowie muszą stawić czoła nie tylko zagrożeniu fizycznemu, ale także psychicznemu i moralnemu. Dr Rieux, mimo swojej racjonalności, doświadcza rozpacz i poczucia bezradności, zwłaszcza gdy jego własna żona umiera poza miastem. Tarrou, który od samego początku stara się walczyć z epidemią, ostatecznie sam pada jej ofiarą, a jego śmierć staje się dla Rieux osobistym ciosem. Rambert pozostaje w mieście nawet po tym, jak otwierają się możliwości ucieczki, co pokazuje jego przemianę z egoisty w altruistę. Grand, po przeżyciu ataku choroby, wraca do swojego pozornie bezcelowego zdania, będącego jednak wyrazem jego wytrwałości.

Ostatecznie epidemia zaczyna ustępować. Ludzie, którzy przeżyli, świętują, a miasto wraca do dawnego życia, choć bohaterowie zdają sobie sprawę, że dżuma może powrócić w każdej chwili, symbolizując nieustanną naturę ludzkiego cierpienia. Na zakończenie Rieux ujawnia, że to on był kronikarzem, i stwierdza, że dokumentując te wydarzenia, próbował oddać hołd wszystkim, którzy walczyli w imię dobra. „Dżuma” pozostawia czytelnika z refleksją nad moralnością, solidarnością i sensem ludzkiej egzystencji w obliczu nieuchronnych tragedii.

6. Konteksty

Egzystencjalizm

„Dżuma” jest przykładem literatury egzystencjalnej i realizacji filozofii egzystencjalizmu. Camus ukazuje absurd życia, pytania o sens ludzkiej egzystencji i konieczność przyjęcia odpowiedzialności za własne działania w obliczu cierpienia i śmierci.

Totalitaryzm

Epidemia dżumy jest alegorią opresyjnych reżimów. Powieść nawiązuje do doświadczeń II wojny światowej, ukazując, jak destrukcyjny system może wpłynąć na jednostkę i wspólnotę.

Solidarność

Jednym z kluczowych przesłań powieści jest potrzeba współpracy i jedności w obliczu zagrożenia. Bohaterowie przewyciężają osobiste interesy, by działać na rzecz wspólnego dobra.

Moralność

Sytuacja ekstremalna stawia bohaterów przed dylematami etycznymi. „Dżuma” eksploruje odwieczne pytania o to, jak zachować człowieczeństwo w obliczu chaosu i cierpienia.

Samotność

Epidemia izoluje mieszkańców Oranu na wielu poziomach – zarówno fizycznym, jak i emocjonalnym. Powieść podkreśla, jak samotność wpisana jest w ludzką egzystencję.

7. Motywy

Walka z epidemią

Motyw ten symbolizuje ludzką walkę z absurdem istnienia. Bohaterowie muszą działać, mimo że ich wysiłki nie zawsze przynoszą rezultaty, a śmierć jest nieuchronna.

Śmierć

Śmierć jest wszechobecna w powieści – towarzyszy każdemu bohaterowi. Autor ukazuje jej nieuchronność i wpływ na życie człowieka w społeczności.

Czas

Czas w „Dżumie” płynie powoli, a monotonia izolacji potęguje poczucie przemijania. Refleksja nad czasem podkreśla, jak istotne jest, aby nadać sens swoim działaniom, mimo ograniczeń.

Miasto

Oran symbolizuje zamkniętą przestrzeń i mikroświat rządzący się własnymi zasadami. W izolacji miasto staje się laboratorium ludzkich emocji i wyborów.

Bohaterstwo

Bohaterstwo w „Dżumie” polega na codziennym, cichym poświęceniu. Camus pokazuje, że prawdziwą odwagą jest codzienna walka z trudnościami życia, nawet w obliczu nieuniknionej klęski.

MATURA 2025

Powodzenia!

www.studia-online.pl